

כמה שומרים הם?

א. בבא מציעא צג ע"א

ארבעה שומרים הן שומר חנם והשואל נושא שכר והשוכר שומר חנם נשבע על הכל והשואל משלם את הכל ונושא שכר והשוכר נשבעים על השבורה ועל השבועה ועל המתה ומשלמין את האבידה ואת הגניבה

ב. גמרא שם

מאן תנא ארבעה שומרים אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא רבי מאיר היא אמר ליה רבא לרב נחמן מי איכא דלית ליה ארבעה שומרין אמר ליה הכי קאמינא לך מאן תנא שוכר כנושא שכר רבי מאיר היא והא רבי מאיר איפכא שמעינן ליה דתניא שוכר כיצד משלם רבי מאיר אומר כשומר חנם רבי יהודה אומר כשומר שכר רבה בר אבוא איפכא קתני אי הכי ארבעה שלשה נינהו אמר רב נחמן בר יצחק ארבעה שומרין ודיניהם שלשה רש"י: מי איכא דלית ליה ארבעה שומרין - על כרחך ארבעה מיני שומרין אשכחן.

ג. שמות כב, ו-יד

כ' יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמר וגנב מבית האיש אם ימצא הגנב ישלם שנים: אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו: על כל דבר פשע על שור על חמור על שם על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד האלהים יבא דבר שניהם אשר ירשיעו אלהים ישלם שנים לרעהו: ו

כ' יתן איש אל רעהו חמור או שור או שם וכל בהמה לשמר ומת או נשבר או נשבה אין ראה: שבעת ה' תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח בעליו ולא ישלם: ואם גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו: אם טרף יטרף יבאהו עד הטרפה לא ישלם: פ

וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת בעליו אין עמו שלם ישלם: אם בעליו עמו לא ישלם אם שקיר הוא בא בשקר:

ד. תוספות צד ע"ב

שומר חנם נשבע על הכל - לא חשיב פשיעה דבהא כולהו חייבים.

ה. רמב"ם שכירות ב,ג

יראה לי שאם פשע השומר בעבדים וכיוצא בהן חייב לשלם שאינו פטור בעבדים וקרקעות ושטרות אלא מדין גניבה ואבידה ומתה וכיוצא בהן שאם היה ש"ח על מטלטלין ונגנבו או אבדו ישבע ובעבדים וקרקעות ושטרות פטור משבועה, וכן אם היה שומר שכר שמשלם גניבה ואבידה במטלטלין פטור מלשלם באלו, אבל אם פשע בה חייב לשלם שכל הפושע מזיק הוא, ואין הפרש בין דין המזיק קרקע לדין המזיק מטלטלין ודין אמת הוא זה למבינים וכן ראוי לדון, וכן הורו רבותי שהמוסר כרמו לשומר בין באריסות בין בשמירות חנם והתנה עמו שיחפור או יזמור או יאבק משלו ופשע ולא עשה חייב כמי שהפסיד בידים וכן כל כיוצא בזה שהפסיד בידים חייב על כל פנים

ראבד: " ואין פושע מזיק שאם היה כן פשיעה בבעלים למה פטור אלא שאין פושע דומה למזיק".

ו. רא"ש ב"מ ג, כא

ואם נתן בקרקע ונגנבו שומר חנם פטור ושומר שכר חייב. וכן מוכח בריש הכונס (דף נז ב) ולקמן בפ' השואל (דף צה א) דלא משכחת ש"ש דמשלם כפל בטוען טענת גניבת אונס אלא בטוען טענת לסטים מזוין. ואפילו אם שמר בקרקע בעומק מאה אמה שאי אפשר לגונבם אלא על ידי מחילות מתחת הקרקע. או גם בעידנא דניימי אינשי ונגנבו. או קפץ עליו חולי ולא היה יכול לשומרן. כיון דשם גניבה היא מחייב עליה ש"ש. והיינו טעמא דכל גניבה קרובה לאונס הוא כדאמר לקמן בפ' השואל (דף צד ב) אפ"ה חייבה תורה ש"ש בגניבה הלכך אין חילוק בין אונס קטן לאונס גדול דכל הנקרא גניבה חייב בש"ש.

ז. רשב"א ב"מ לו ע"ב

מאי טעמא מלאך המות מה לי הכא ומה לי התם. ושואל דחייב במתה כדרכה, משום דכיון שכל הנאה שלו אוקמה רחמנא ברשותיה לגמרי כאלו היא שלו חוץ ממתה מחמת מלאכה דא"ל לאו לאוקמה בכילתא שאלתיה.